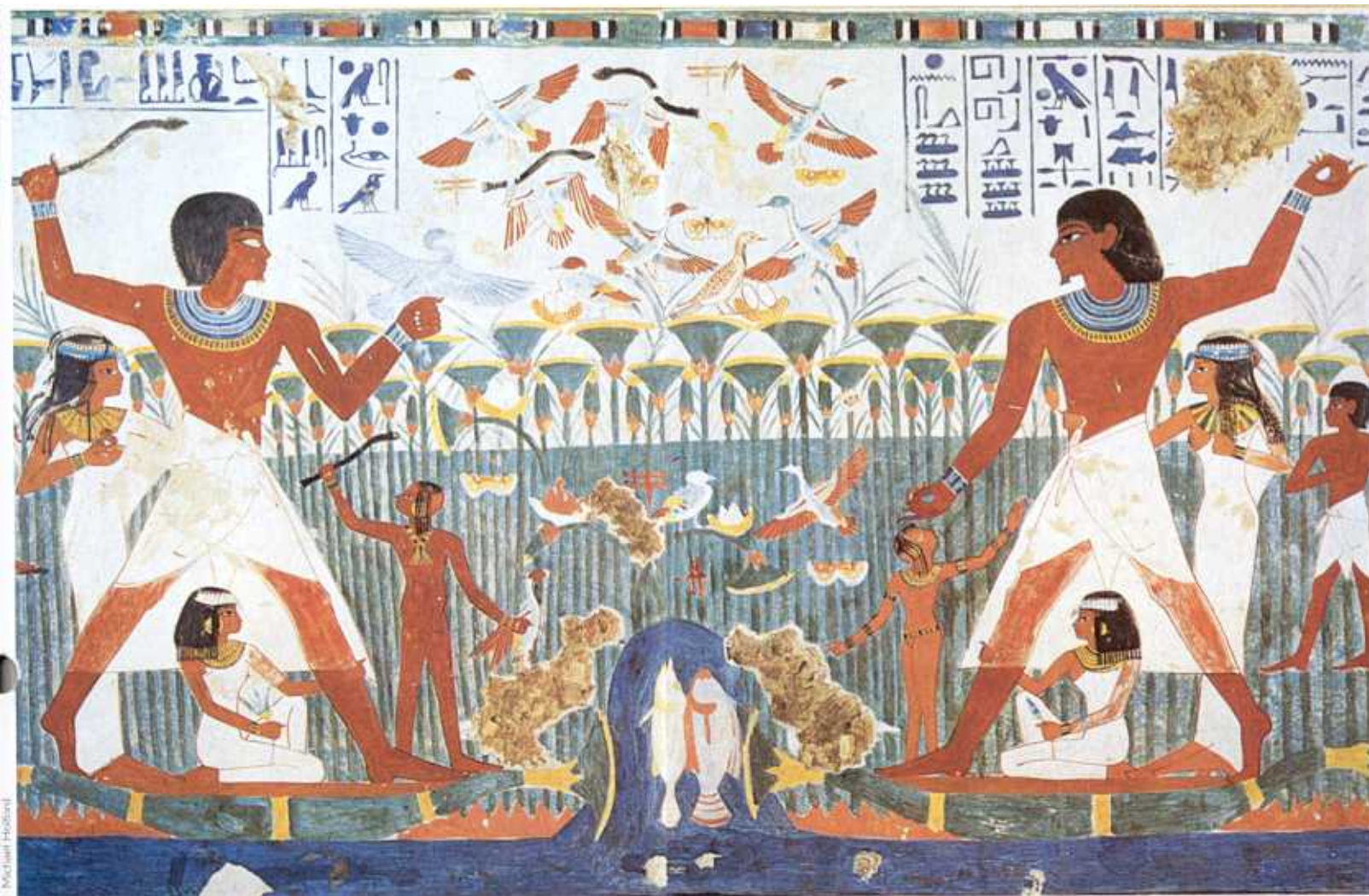
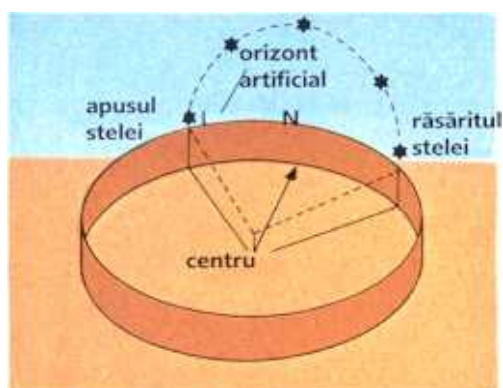

Egiptul în timpul faraonilor

Civilizația egipteană veche a existat aproape 3000 de ani aparent într-o formă neschimbată, lăsând moștenire capodopere arhitecturale monumentale și comori fabuloase. Piramidele, Sfînxul și mormîntul lui Tutankamon sunt admirate și azi de întreaga lume.

În Egipt a luat naștere a doua mare cultură a istoriei. A apărut în valea Nilului cu câteva secole după ce s-a constituit civilizația sumeriană în Mesopotamia, acesta având o influență foarte mare asupra dezvoltării civilizației egiptene la începuturile ei. Deși Mesopotamia era deschisă oamenilor și ideilor noi, Egiptul era caracterizat de o anumită izolare. Apărut de deșert, Egiptul era la o distanță suficientă de tulburările Orientului Apropiat. După ce s-a constituit civilizația

egipteană s-a dovedit a fi destul de stabilă, conservatoare și longevivă. Egiptul a fost foarte puțin influențat de țările vecine și până la epoca finală a influențat prea puțin lumea din afara granițelor. Deși au existat schimbări în viața țării, acestea au fost atât de lente, încât popoarele antice vedeau Egiptul ca o societate misterioasă, fără vârstă.

Darul Nilului

Un istoric grec a denumit foarte inspirat Egiptul, ca "Darul Nilului". Locurile propice

▲ Familie nobilă la vânătoare între trestiele de papirus. Obiectele și picturile descoperite în morminte sunt mărturiile ale vieții din Egiptul Antic.

● La construirea piramidelor, egiptenii au dat o foarte mare importanță orientării acestora. Pentru a realiza lucrările cu o precizie ridicată, au desenat mișcarea stelelor pe un perete în formă de cerc (inel), mediana având întotdeauna direcția Nord-Sud.

ășezării oamenilor erau pe malurile fluviului. Nil care parcurge sute de kilometri prin deșert, iar în final se ramifică, vărsându-se în Marea Mediterană printr-o deltă.

Epoca Arhaică

Spre deosebire de alte râuri, Nilul se revarsă și se retrage anual, lăsând în urmă un sol foarte bogat, fertil, astfel încât cei care au trăit acolo, au putut construi un sistem de irigare bine proiectat. Rezultatul era un pământ incredibil de roditor care hrănea nu numai agricultorii, căci din surplus a întreținut și restul societății stratificate pe multe nivele.

Middle East Archives

Indirect fluviul Nil a contribuit la realizarea capodoperelor arhitecturale fără precedent.

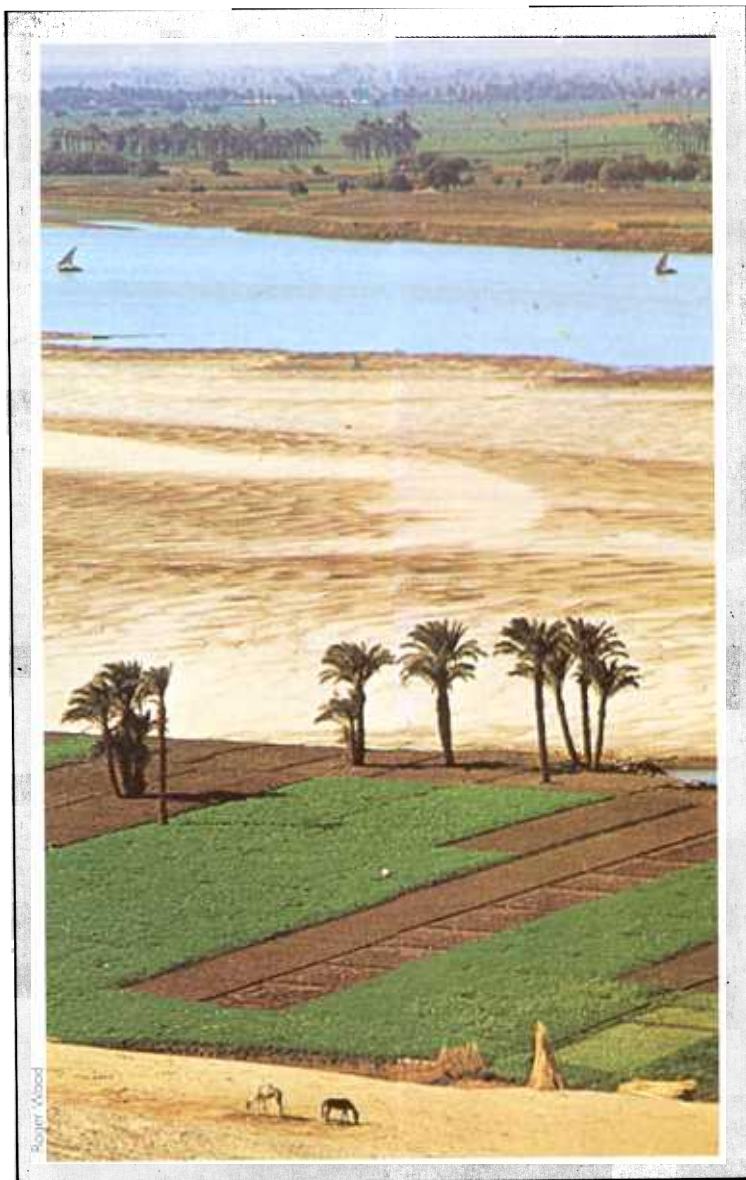
Primele izvoare scrise ale istoriei Egiptului datează din 3000 î.e.n., din vremea când Menes sau Narmer, regele Egiptului de Sus (de Sud), prin cucerirea Egiptului de Jos (Deltă) a unit cele două state. Această uniune, cu excepția unor perioade scurte, a rămas aproape intactă timp de mai multe milenii. S-au succedat 33 de dinastii. Întemeietorul primei dinastii a fost Menes, iar regina ultimei dinastii Cleopatra, care s-a sinucis aproximativ în 30 î.e.n. lăsându-se mușcată de un șarpe veninos, aspidă.

Periodizarea este modul cel mai potrivit prin care putem vedea istoria Egiptului Antic în ansamblu. Perioadele cu o stabilitate durabilă sunt denumite: Era Antică, Centrală și Nouă a Imperiului, care sunt delimitate de prima și a doua perioadă de tranziție. Pe parcursul acestora țara a fost slăbită și zguduită de război civil și ocupație străină. Intervalul de timp al domniei primelor două dinastii, perioada dintre anii 3000 î.e.n. – 2600 î.e.n. este cunoscut ca Epoca Antică, epocă premergătoare Erei Antice a Imperiului. Chiar și în perioada aceasta timpurie sunt deja concretizate anumite caracteristici constante ale civilizației antice. Regele

7 Viața depindea în mare măsură de revărsările Nilului. Egiptenii au săpat bazine de acumulare a apei și au construit un sistem de irigare, prin care au fertilizat pământul de arid.

6 Pământul împânzit de șanțuri de irigare este arat de agricultor. În spatele lui nevasta seamănă pământul arat.

5 Nilul a lăsat în urma sa un nămol negru, fertil, pe solul arid. De aceea denumeau egiptenii țara lor Kemet, adică "Țărâna Neagră".

Middle East Archives

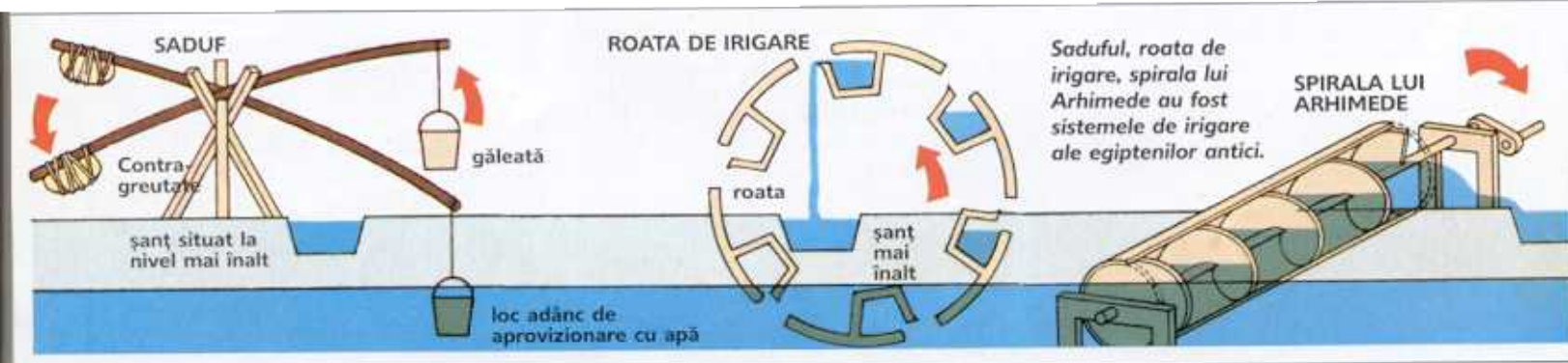
este deja privit ca un zeu, deși denumirea de faraon, care înseamnă "Casa mare", s-a răspândit doar în Era Nouă a Imperiului. Religia egipteană era foarte complicată și se concentra mai ales pe viața transcendentă. Pentru viața fericită din lumea de dincolo, ei vroiau să păstreze corpul intact, ceea ce a dus la dezvoltarea unor tehnici de mumificare, pentru a conserva corpurile domnitorilor. A apărut în societatea respectivă o structură socială administrativă și preoțească foarte puternică.

Imperiul Antic

Pe timpul Imperiului Antic (aprox 2600-2150 î.e.n.) Egiptul a fost un stat foarte puternic și

preocupat exclusiv de probleme interne. Aproape nici nu a luat cunoștință de lumea înconjurătoare. Construcțiile din piatră au început aproape imediat, cele mai vestite monumente fiind uriașele morminte regale, piramidele. Lângă Memphis, capitala din acea vreme, se ridica piramida din Saccara, care s-a construit pentru faraonul Djoser, din dinastia a treia, după proiectul realizat de cancelarul și arhitectul principal al acestuia. Imhotep, primul arhitect căruia îi cunoaștem numele. El a fost un înțelept legendar, care mai târziu a devenit zeul medicinei.

Cea mai mare piramidă este cea a faraonului Kheops (Kufu) din Ghiza. Deși erau

orientate exact după punctele cardinale, au fost construite cu mijloacele cele mai primitive. Această construcție reprezintă un triumf fără precedent al organizării muncii.

În finalul Erei Antice a Imperiului, a devenit mai puternic stratul nobililor bogăți și a scăzut puterea regală centralizată. În prima perioadă de tranziție (circa 2150-950 î.e.n.) Egiptul a devenit câmpul de luptă al dinastiilor mai mici. Piramidele și celelalte morminte regale au fost devastate de căutători de comori.

Era centrală a Imperiului

În Era Centrală a Imperiului (aproximativ 1950-1785 î.e.n.) Egiptul a fost reunificat. Capitala a fost mutată de la Memphis în Egiptul de Sus la Thèba. Valea Regilor este locul unde sunt înmormântați mulți suverani, iar Karnac și Luxor au devenit locul construcțiilor unor lăcașuri de cult gigantice.

Scala

▲ În mormântul faraonului au fost depuse simbolurile puterii și obiectele uzuale. Tronul împodobit foarte bogat cu aur, din mormântul lui Tutankhamon.

▶ Este foarte puțin probabil că Tutankhamon a participat la lupte, deși frescele din mormânt slăvesc calitățile sale militare.

▼ În ultima fază a îmbălsămării corpul era înfășurat în pânză de in.

Religia a ajuns la un nivel foarte ridicat de dezvoltare. Posibilitatea vieții de apoi nu mai era un privilegiu exclusiv al regilor, ci cu anumite pregătiri anterioare, era accesibil tuturor egiptenilor. Probabil prin acest fapt se poate explica noua practică funerară, care consta în plasarea în morminte a unor sculpturi ce reprezentau soldați, meșteșugari, slujitori pentru ca aceștia să fie la îndemâna decedatului în lumea de dincolo. Aceste figurine, denumite ușteri au ajutat foarte mult la reconstruirea vieții de zi cu zi a egiptenilor.

Către sfârșitul acestei ere, Egiptul era condus de regi puternici, care au învins rezistența nobililor, au construit sisteme extinse de irigare și prin cucerirea Nubiei s-au extins și în sud.

În perioada a doua de tranziție (circa 1785-1570 î.e.n.) a avut loc din nou o prăbușire, delta Nilului fiind ocupată de un popor asiatic.

Imperiul Nou

Imperiul Nou (circa 1570-1075 î.e.n.) este ultima mare eră a Imperiului Egiptean, cu personalități istorice excepționale. În această perioadă Egiptul a fost în conflict permanent cu Orientul Apropiat, prima oară ca putere mondială, apoi ca victimă. Dominația poporului asiatic a grăbit probabil aceste evenimente, având o influență mare, egiptenii învățând noi tehnici de luptă, de exemplu utilizarea carelor de război. Toate acestea au avut ca urmare definirea atmosferei în perioada Imperiului Nou, astfel că în locul conceptului tradițional, care privea faraonul ca un zeu, acum ajunge în prim plan calitatea de om a acestuia, faima cuceririlor sale pământene. Printre personalitățile proeminente ale Imperiului Nou a apărut și o regină, Hatsepsut, cea care în reprezentările rămase despre domnia sa purta toate însemnele demnității regale, inclusiv barba falsă.

Următorii domnitori importanți au împins

Francis Buxford

granițele imperiului până la valea fertilă a râului Eufrat. Egiptul nu a fost niciodată atât de mare, puternic și încrezător ca sub domnia faraonului Tothmes al III-lea (aproximativ 1479-1426 î.e.n.). Din corespondența lui Amenhotep al III-lea (circa 1390-1353 î.e.n.) și a urmașului său Amenhotep al IV-lea, păstrată pe tablitele de lut din Amarna, reiese că Egiptul păstra o relație diplomatică permanentă cu conducătorii statelor din regiunea Mării Mediteraneene și a Orientului Apropiat.

Monoteismul

Domnia faraonului Amenhotep al IV-lea (circa 1353-1336 î.e.n.) a rămas memorabilă datorită reformei religioase impuse de acesta. A privat de titlul de zeu mii de zei egipteni, printre care și puternicul Amon-Ra, al cărui nume era inclus și în numele faraonilor. Din acel moment trebuiau să se închine zeului simbolizat prin Soare, zeul Aton. Pentru a-și impune și mai mult voința, faraonul și-a schimbat numele din Amenhotep în Ehnaton ("pentru Aton prea fericit"), după care a întemeiat o nouă capitală, Amarna.

Până în momentul de față nu s-au descoperit motivele ce se aflau în spatele acestor schimbări. Unii istorici îl privesc pe Ehnaton, ca pe creatorul monoteismului universal, alții îl caracterizează drept ca fiind fanatic și nerăbdător. Se crede că există o strânsă legătură între reforma religioasă și soția faraonului, Nefertiti. Pentru promovarea reformei au utilizat și sistemul administrativ dezvoltat, toate aceste fapte memorându-se în vestigiile scrise și arhitecturale. Puterea religioasă al lui Ehnaton era atât de mare, încât nu a izbucnit nici o revoltă fățișă, dar în adâncul sufletelor era o nemulțumire profundă.

Autoritatea și reputația lui Ehnaton s-a clintit, au slăbit datorită neglijării intereselor imperiului. În timp ce faraonul era absorbit de crearea și promovarea reformei religioase, datorită atacurilor și presiunii exterioare au fost pierdute teritoriile cucerite iar aliații au

▲ Cei săraci erau înmormântați pur și simplu în deșert, nisipul mumificând natural corpurile lor. Imaginea unei mumii din 3000 î.e.n.

▶ Capul mumificat al lui Ramses al II-lea (decedat aprox. în 1213 î.e.n.)

John Hilleison

Măreșta, Broștescu, Cabonțic

DATE IMPORTANTE

- aproximativ 3000 î.e.n.**
Menes unește Egiptul
- aproximativ 2600-2150 î.e.n.**
Imperiul Antic
- aproximativ 2400 î.e.n.**
Construirea piramidei de la Ghiza
- aproximativ 1950-1785 î.e.n.**
Era Centrală a Imperiului
- aproximativ 1785-1570 î.e.n.**
Perioada a doua de tranziție
Hyksos ocupă regiunea deltei
- aproximativ 1570-1075 î.e.n.**
Imperiul Nou
- aproximativ 1353-1336 î.e.n.**
Reforma religioasă a lui Ehnaton
- aproximativ 1323 î.e.n.**
Înmormântarea lui Tutankamon
- aproximativ 1279-1213 î.e.n.**
Domnia lui Ramses al II-lea
Egiptul devine o mare putere
- aproximativ 660 î.e.n.**
Asirienii cuceresc Egiptul
- aproximativ 525 î.e.n.**
Persanii cuceresc Egiptul
- aproximativ 332 î.e.n.**
Alexandru cel Mare în Egipt
- aproximativ 323-30 î.e.n.**
Domnia dinastiei lui Ptolemeu

fost zdrobiți. Toate acestea au avut ca urmare transformarea oricăror încercări de a aduce reforma în acțiuni care au dăunat autorității faraonului. Nemulțumirea a luat amploare, încât la scurt timp după moartea faraonului, a fost șters numele lui de pe lista tuturor domnitorilor, din inscripții și a fost radiat orice text referitor la el, în așa fel încât domnia sa să nu lase nici o urmă.

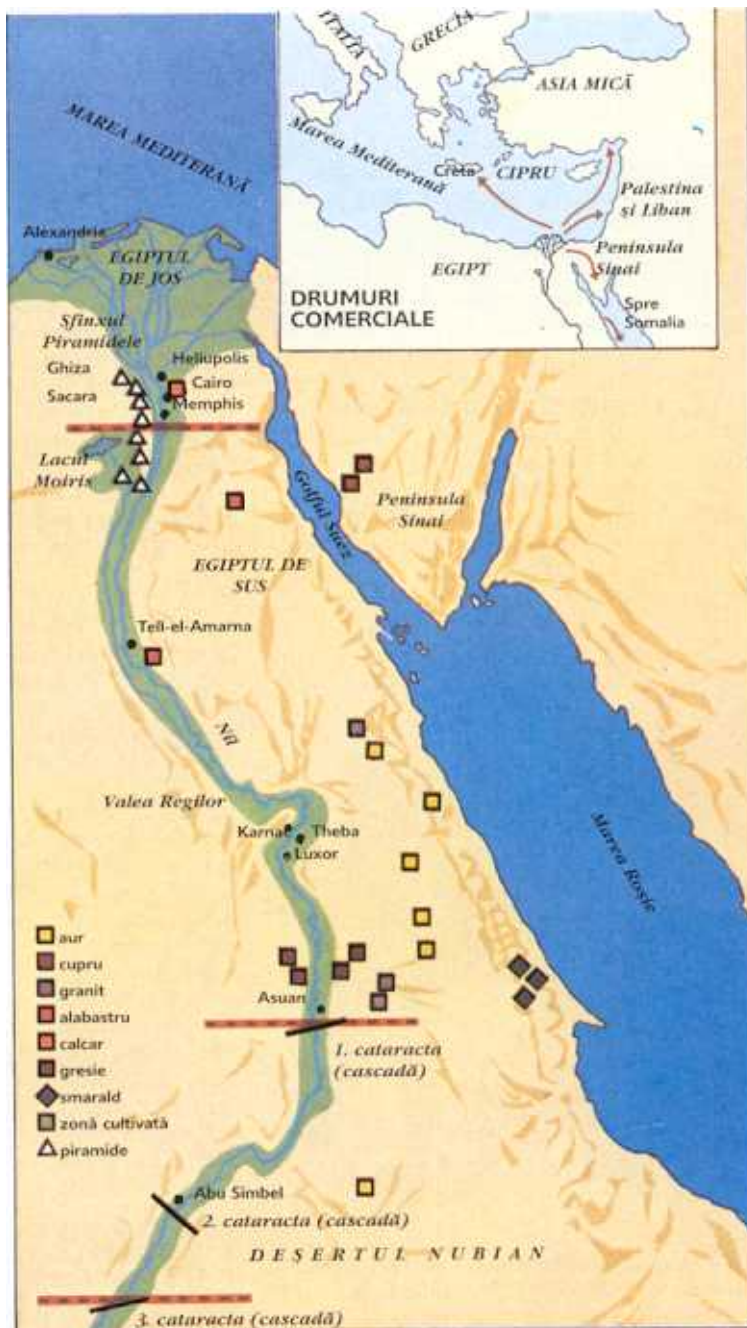
Tutanhamon

Toate acestea s-au întâmplat în numele unui faraon extrem de tânăr, copil, Tutankamon, ginerele lui Ehnaton. Ca urmare a reacției conservatoare, curtea s-a mutat înapoi în Theba și au șters din numele faraonului cuvântul Aton. Noul domnitor a devenit cunoscut sub numele de Tutankamon.

El a ajuns pe tron la vârsta de circa 10 ani,

▲ Bărcile construite din legături de papirus au fost vehicule utile de navigație pe Nil. Râul era foarte bogat în pește și deși consumul lor era interzis de religie, se mâncau mult în familiile de țărani săraci.

▶ Deși Egiptul avea importante bogății naturale, lemnul folosit în construcții trebuia importat din străinătate.

și a domnit doar câțiva ani (aproximativ 1332-1323 î.e.n.). E prea puțin probabil că el ar fi devenit cel mai renumit personaj al istoriei Egiptene dacă nu ar fi intervenit șansa. A fost înmormântat în Valea Regilor și mormântul său a fost acoperit, pe parcursul înmormântărilor următoare, cu sfărâmurile rezultate din construirea cavourilor.

Cu 3000 de ani mai târziu, în 1922, arheologul englez Howard Carter, a descoperit mormântul umplut până la refuz cu comori. Astfel a devenit Tutankamon cel mai renumit faraon al egiptului antic.

Faraonii militari

Egiptul a participat foarte activ în luptele din Orientul Apropiat, în timpul domniilor lui Seti I. (circa 1290-1279 î.e.n.) și Ramses al II-lea (circa 1279-1213 î.e.n.), devenind din nou o supraputere. Ramses a început ridicarea unor construcții mărețe, atunci a fost construit Hala de la Karnac, – Porticul Templului – și templul de stâncă din Abu Simbel.

Picturile ostentative de papirus și coloșii de piatră ilustrează megalomania neînfrănată a lui Ramses. Războaiele lui Ramses au

epuizat Egiptul, care după moartea faraonului a început să decadă.

Criza a atins punctul culminant în secolul X î.e.n., când dinastiile interne au fost schimbate forțat de domnitori străini din Libia, Nubia și Asiria (în anii 660). Ca o ultimă zvâcnire Egiptul a subjugat Siria. Dar în 605 î.e.n. au fost egiptenii înfrânți definitiv de babilonienii la Karthemis și au pierdut întregul lor imperiu din Orientul Apropiat.

Decăderea finală

În 525 î.e.n. Egiptul a devenit parte a Imperiului Persan, mai târziu fiind cucerită de macedoneanul Alexandru Cel Mare (circa 356-323 î.e.n.). El a fost succedat de un comandant al lui, Ptolemeu, ai cărui urmași au domnit până în 30 î.e.n. Sub domnia lor Egiptul s-a grecizat foarte mult.

Independența a luat sfârșit odată cu moartea Cleopatrei. Deși anumite culte religioase au influențat mișcările religioase romane, cultura egipteană antică s-a stins treptat, fiind înlocuită de cultura greco-romană.

Ultimele hieroglife cunoscute (anul 394) sunt ultimul strigăt al Egiptului Antic.